

HIREK

0000

A török Vörös Félhold képeslevelező-lapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság, (Budapest, képviselőház.)

A hadbavonult magántisztviselők és kereskedősegek szolgálati viszonya.

A kormány fölötté humanus rendeletét közli a hivatalos lap csütörtöki száma. A rendelet „a hadbavonult kereskedősegeknek és az ipari és kereskedelmi vállalatok hadbavonult tisztviselőinek szolgálati viszonya tárgyában” intézkedik. A rendelet első négy paragrafusát itt közöljük:

1. §. Oly kereskedősegeknek, továbbá ipari és kereskedelmi vállalatok oly tisztviselőinek szolgálati szerződése, akik 1914. évi július hó 25. napján, már ez időpont előtt kötött szolgálati szerződésük alapján végleges szolgálati viszonyban állottak és a háboru ideje alatt katonai szolgálatot teljesítettek, a háboru befejezéséig, illetőleg a katonai szolgálatuknak végleges megszűnéséig szünetel.

Tisztviselőnek e rendelet alkalmazásában a bármily elnevezéssel szerződött oly alkalmazottat kell tekinteni, akinek szolgálati kötelezettsége az üzemnek vagy az üzem egy részének vezetésére, műszaki vagy más szakmunkának, pénztári vagy pedig akár fogalmazói, akár kezelői irodai munkának végzésére irányul.

2. §. Az 1. §-ban megjelölt alkalmazottnak szolgálati szerződése katonai szolgálatának végleges megszüntével *újbol hatályba lép* és a munkaadó azt csak ez időpont után és csak a törvényben, illetőleg a szerződésben megállapított módon szüntetheti meg. A szerződésnek *újbol hatályba lépését nem akadályozza az, hogy az alkalmazott a szerződésileg elvállalt munka teljesítésére időközben képtelenné vált* (1884: XVII t.-e. 94. §-a) és a szerződés ez esetben is csak a törvényben, illetőleg a szerződésben megszabott fölmondási idő megtartásával szüntethető meg.

Amennyiben azonban oly határozatlan időre szóló szolgálati szerződésről van szó, amely szerződés szerint a fölmondási idő bármelyik fél javára a törvényes fölmondási időnél hosszabb fölmondási időhöz nincsen kötve és amely szerződés alapján az alkalmazott az első bekezdésben megjelölt időpont előtt legalább négy hónapot nem töltött még tényleges szolgálatban, a munkaadó a szerződés *újbol hatályba lépésének időpontjában*, de a tényleges szolgálat *újbol megkezdése előtt* a szolgálati viszonyt a törvényben, illetőleg a szerződésben megállapított fölmondási idő felének megtartásával is megszüntetheti.

3. §. Ha a munkaadó és az alkalmazott közt a szolgálati szerződés időtartamára a fölmondási időre vagy a munkadíjra nézve az 1914. év július hó 25. napja után oly megállapodás jött létre, amely a szolgálati szerződésnek a jelzett időpontban érvényben volt kikötéseivel az alkalmazottra nézve kedvezőtlenebb, az 1. és 2. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazásában az 1914. évi július hó 25. napján érvényben volt szerződési kikötések az irányadók.

A munkaadó és az alkalmazott között akár a jelen rendelet életbelépte előtt, akár az után létrejött azokat a megállapodásokat, amelyek az alkalmazottra nézve a jelen rendelethez viszonyítva kedvezőbbek, ez a rendelet nem érinti.

4. §. A hadbavonult alkalmazott vagy családja részére a munkaadó által önként teljesített szolgáltatások azokba a szolgáltatásokba, amelyek a munkaadót az 1—3. §-ok rendelkezései alapján terhelik, be nem tudhatók,

— **Összehívták a horvát országgyűlést.** Zágrábból jelentik: December huszadikára összehívták a horvát országgyűlést, amely egyfolytában január végéig együttmarad.

— **A honvédelmi miniszter a király előtt.** Bécsből jelentik: Báró Hazai honvédelmi miniszter, aki tegnap az Osztrák Landwehr miniszteriumban tárcája körébe tartozó ügyekről tanácskozt, ma délelőtt feltizenkét órakor Schönbrunnba ment és kihallgatáson jelent meg a király előtt.

— **Huszonöt millió koronát jegyeztek Szegeden.** A harmadik hadikölcsönre való jegyzés Szeged város hatósága területén a hozzá fűzött várakozáshoz híven szép eredménnyel végződött. A beszolgáltatott adatok szerint: May Miksa bankházánál: 5,620.000, a Szeged-Csongrádi takarékpénztárnál: 5,202.000, a Kereskedelmi és Iparbanknál: 2,813.950, Szécsi Ede bankházánál: 1,900.000, a Szegedi Hitelbanknál: 841.000, a Szegedi Kézművesbanknál: 770.450, az Osztrák-Magyar Banknak szegedi fiókjánál: 376.000, a Szegedi Takaré- és Hitel R.-T.-nál: 293.800, a Bank-egyesületnél: 287.650, a posta és távirduhivataloknál: 229.800, a m. kir. adóhivatalnál 3000, a szegedi bankok és az utóbbi két hivatalnál tehát összesen 18,338.150 koronát jegyeztek. Jegyzések voltak még a főispáni hivatalnál is, ahol az eddig eredmény 4 millió 198.000 korona, amelyhez hozzáadva még a város 3,000.000 jegyzését, Szeged város területén a jegyzések összes eredménye: 25 millió 536.150 korona. Itt meg kell még említenünk, hogy a főispáni hivatalnál folyamatosan van még egy 1,200.000 koronás jegyzés lebonyolítása (Tallán-féle), amely pár nap múlva lesz csak végleg elintézve. Habár a város közönsége úgy az első, mint a második hadikölcsön jegyzéséből bőven kivette részét, a mostani eredmény pedig az előbbi kettőnél is nagyobb, ennek dacára a főispáni hivatal még néhány napig elfogad jegyzéseket, hogy mindazon nagyobb vállalatoknak és tőkepenzeseknek, akik a harmadik hadikölcsönből ezideig — bármi okból — nem jegyeztek, módot s alkalmat nyújtson hazafias kötelességük teljesítésére.

— **Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsulése** Budapestről jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsulésán, amelyet Popovics Sándor titkos tanácsos, kormányzó elnöklésével csütörtök délelőtt Budapesten tartottak meg Schmidt Frigyes vezértitkár beható jelentést tett a bank, valamint a pénzügyi piac helyzetéről. Egyébként csak a folyó igazgatás ügyeit intézték el. A vezértitkár jelentésének említésreméltó része volt, amely a rubel árfolyamának a legutóbbi hat hét alatt történt újabb hanyatlásáról számolt be. A rubelárfolyam hanyatlása arra vezethető vissza, hogy a magyar, osztrák és a német csapatok által elfoglalt orosz-lengyel és orosz területen a lakossággal való forgalomban egyre nagyobb mértékben jut érvényre a német és a magyar-osztrák pénzürték és ennél fogva a hadseregvezetőségek szükséglete a rubeljegyekben csökkent. A deviza árfolyamok tekintetében jellemző, hogy két bécsi bank között e hónap 16-án kötés jött létre, a békekötés után szállítandó egy millió márkára. A békeárfolyam 133—135. (Berlini híradás szerint a szövetségtanács e hónap 14-én az aranyra kiviteli és átviteli tilalmat bocsátott ki. Ennek azonban a Birodalmi Bank nincs alávetve. A magyar és osztrák harmadik hadikölcsön eredményéről a mennyiben számszerűen eddig elártható, megállapítható, hogy Ausztriában 4070, Magyarországon eddig több, mint 1500 milliót jegyeztek.

— **A belügyminiszter leirata Szegedhez a közlelmzésről.** Két hónapja, hogy a közgyűlés a közlelmzés megjavítása érdekében öt pontból álló határozatot hozott. A határozatnak a kiviteli tilalomra vonatkozó részéről küldöttségileg is értesítette a város a belügyminisztert, akitől csütörtökön a következő lírat érkezett:

— Értesitem a város közönségét, hogy miként azt a város küldöttsége előtt kifejtettem, kiviteli tilalom elrendelése nemcsak törvényes alappal nem bír, de gazdaságilag is veszélyes és így a folyó évi szeptember hó 29-én tartott közgyűlésében 397 kg. sz. a. hozott határozatának ahhoz a részéhez, a mellyel a város egész területére kiterjedő kiviteli tilalom életbeléptetését mondotta ki, hozzá nem járulhatok. E tekintetben külön utalok 98.018/915. számú körrendeletemben foglaltakra. A határozatnak egyéb részeit, valamint az élelmicikkek rekvirálására vonatkozó kérelmet, az illetékes szakminiszter urakkal tárgyalás alá vettem, melynek eredményét annak idején a város közönségével közölni fogom. A fölterjesztésében fölhozott közlelmzési nehézségek a kormány figyelmét el nem kerültek s azok enyhítése különös gondoskodásunk tárgyát képezi. A teljes megoldás azonban olyan előfeltételek megteremtését teszi szükségessé, amelyek a piacokat — elsősorban tehát a városokat — az áruk elmaradásának következményeitől megóvják. Elsősorban tehát ezek biztosítására kell törekedni s e tekintetben a közel jövőben *alapvető intézkedések fognak történni.*

— **A tanács az új maximális árakról.** A közlelmzési bizottság — mint megírtuk, — kedden délután ülést tartott, amelyen arra való tekintettel, hogy sok élelmiszer ára elég jelenékenyen csökkent, a maximális árakat leszállította. Dr. Szalay József főkapitány az új maximális árakat csütörtökön bemutatta a tanácsnak, amely azt elfogadta. A polgármester a tojás árát 16 fillérről 20 fillérré kívánta felemelni, mert Szegeden most nem lehet tojást kapni s véleménye szerint a maximális árát ha 20 fillérré felemelnék, az élelmiszerspekulánsok valószínűleg piacra dobának elrejtett tojáskészleteiket. A tanács azonban nem tartotta szükségesnek a tojás árának felemelését, mert tojás úgy sincsen s a spekulánsok nemcsak 20 fillért, de többet is kapnak érte, ha Szegedről elszállítják. Így maradt a régi helyzet, hogy Szegeden nincs tojás, de legalább nem kerülne sokba, ha lenne. Igaz, hogy akkor sem lenne, ha sokba kerülne.

— **A katonai élelmiszerek vámmentessége.** Balogh Károly pénzügyi tanácsos csütörtökön délelőtt bejelentette a tanácsnak, hogy a 28. gyalogezred sok élelmicikket és más árut hozat Szegedre, amelyek után nem fizet városi vámot. Ezeket az árukat kereskedők szállítják s minthogy csak katonai raktárakból érkező dolgok vámmentesek, ezek után is vámot kellene fizetni. A huszonnyolcasok azonban nem törődnek a szabályrendelettel, nem hajlandók egy esetben sem vámot fizetni. A fizetendő vám különben sem őket terhelné, hanem azokat a kereskedőket, akik az árukat szállítják s így a huszonnyolcasok esetleg karhatalommal is olyan előnyöket biztosítanak idegen kereskedők részére, amelyek nem járnak nekik s melyekkel a várost érzékenyen megkárosítják. A tanács fölír a honvédelmi miniszterhez s tőle kér orvoslást.

— **Stájerol a köztisztasági telep.** Dr. Szalay József főkapitány a tanács csütörtöki ülésén a köztisztasági telep munkadíjainak felemeléséről s a telep átreformálásáról tett jelentést. Az árak felemelése igen közeli dolog, talán már a jövő hónapban drágábban mérik Szegeden a köztisztaságot, az átreformálás azonban még a távoli jövő feladata lesz. Tekintettel arra, hogy a munkabérek, a kocsi, ló, szerszám, abrak, minden megdrágult, a tanács elhatározta, hogy a köztisza-